

har dette tilfælles med det andet oftere omtalte Ekstraktudtog (Bilag 15 Nr. 23) synes at tale for, at det er et Dokument af lignende Bestaffenhed, nemlig den, at det i alt Fald til dels med Eieren's egne Ord angiver, hvilke Rettigheder han mente, at hans Afdomsdokumenter hjemlede ham. Dette synes saa meget mere at være Tilfældet, som der i den i Kongeriget's Archiv opbevarede originale Skjødeprotokol ikke findes noget Skjøde fra Kongen til Kammerraad, Rentemester, senere Greve Mogens Friis paa Tharupgaard af 25de Sept. 1661, hvilket maatte være Tilfældet, dersom et saadant Skjøde havde været udstedt paa den nævnte Dag, saa meget mere, som Protokollen indeholder andre Skjøder af 25de Sept. 1661. Ogsaa berette, som tidligere meddelt, baade Trap og Stadfeldt — denne i sin Bog — at Tharupgaard (det senere Friensvold) allerede i 1644 af Kronen blev solgt til Mogens Friis. Dokumentet (Bilag 9) er kommet ind i Geheimearchivet paa den Maade, at det, der øvrigt ikke indeholder nogen Fremlæggelsespaategninger, er i Aaret 1871 af Pastor Dons i Nadsfod indsendt tilligemed en Del andre Dokumenter, hvoriblandt Forpagtningskontrakten med Niasmus Simesen (Bilag 16), som en Gave fra Lehns greve Holzhardenberg-Reventlow.

Man ser, at man maa anvende megen Forsigtighed lige overfor saadanne af de Berettigede selv indgivne eller bekræftede Ekstrakter af deres Afdomsdokumenter.

Hr. Ostenfeld har i sine tidligere paadømte Sager ikke fundet nogen virkelig Modstand, da disse vare anlagte imod ubemidlede Folt, der ikke evnede at anvende de fornødne Omkostninger; men efter at de meddelte og flere andre Oplysninger have været fremlagt i den af ham mod de 3 Gaardmænd i Overhornbet Niels Pedersen, Niels Kjeldsen og Peder Verche anlagte Sag, er denne nu ved Middejsom-Sønderlyng Herreds Dom af 9de Oktober 1884 paa kjendt med det Udsald, at Hr. Ostenfeld ikke kan anses at have ført noget Bevis for den af ham paaftaaede Eneret, hvorfor de indklagede 3 Gaardmænd ere frifundne for hans Tiltale.

Denne Dom er af Hr. Ostenfeld appelleret til Viborg Landsoverret ved Stævning udtaget til den 9de Februar 1885. Det videre Udsald, som denne Sag vil faa for de overordnede Domstole, synes at ville være af ikke liden Interesse for det Offentlige og Lovgivningsmagten. Som bekjendt fandt nemlig Regjeringen sig af de til samme og Folkeetinget indkomne Besværinger over den Eneret, som Hr. Ostenfeld paastod sig og havde erhvervet Dom for, foranlediget til at nedsætte en Kommission angaaende dette Anliggende, og ifølge Meddelelser i de offentlige Blade, der ikke ere blevne modtagne, har denne Kommission indstillet, at Statskassen betaler Hr. Ostenfeld en Afsløsningssum af 300,000 Kr. for hans samtlige Fiskerirettigheder. Dersom det lykledes de 3 Gaardmænd i Overhornbet at opnaa den af dem erhvervede Dom stadfæstet ved overordnet Kets endelig Dom, vil ogsaa for det Offentliges og Statskassens Bedkommende Sagen forsaavidt gaa i Orden, som der der ikke længere fra Hr. Ostenfelds Side vil kunne gjøres nogen Eneret gjældende til Fiskeri i Gudenaas og Manders Fjords Seilbyh fra hans Løgegaard til Fjordens Udlob i Havet, en Strækning af over 6 Mil, og Statskassen saaledes ikke vil behøve at give ham nogen Afsløsningssum herfor.

Da det er mig bekjendt, at der fra Fiskernes Side næres nogen Frygt for, at en Underkjendelse af den af Hr. Ostenfeld paaftaaede Eneret kan have til Følge, at de tilgrændsende Lodsseiere da ville reise Fordring paa Eneret til Fiskeriet i det paa gjældende Farvand efter Lovens 5—10—42, hver udfør sin Grund og indtil midtstrøms, finder jeg Anledning til at eftervise, at denne Frygt efter min Mening savner enhver Begrundelse.

Hvad det paa gjældende Vandareal, nemlig fra Friensvold Fiskergaard til Fjordens Udlob i Havet, angaar, da har det ingen Banstielighed at paavise, at dette for Fiskeriet's Bedkommende ikke i retlig Henseende kan falde ind under 5—10—42, men staar aabent for Alle. Dette følger allerede af, at Fiskeriet i Fjorde staar aabent for enhver dansk Underfaat, og at det nævnte Farvand i alt Fald med Indbegreb af Strækningen ovenfor Manders til Værum By, steds er anset for at være Fjord. Man finder saaledes, at allerede i Kong Frederik III's Befaling af 2den April 1663 (Bilag 10 i Begyndelsen) paa lægges det den ved samme nedsatte Kommission at grænse og forfare om alle de Løgegaardest og Fiskegaardest Bestaffenhed, „der findes paa Manders Fjord fra Wærum Bys Gjendomb och indtil Udbyhøy“. Den samme Strækning finder man ligeledes overalt i Løgekommisjonsforretningen af 1696—98 leilighedsvis betegnet som Fjord. Allerede i den kongelige Befaling om Redrettelsen af denne Kommission (Bilag 15 Nr. 1) siges Anledningen dertil at være „Misbrug med Løgefiskeriet i Manders Fjord“, og at Kommissionen skalde undersøge „Løgefiskeriet's Bestaffenhed baade oven og nedensjv